

De kungliga kusinerna

dramakomedi i tre akter efter Geoffrey Chaucer

av Christian Lanciai (2009)

Personerna :

Kung Theseus av Athen
Hippolyta, hans drottning
Emilia, hennes syster
Peirithous
fyra sörjande mödrar
Artides
Palamon
Kreon
en fångvaktare
hans dotter
tjänare

Handlingen utspelar sig i antikens Athen och Thebe i förhistorisk tid.

Copyright © C. Lanciai 2009

Akt I scen 1. Athen.

Theseus Säg mig nu, min käre Peirithous, hur vi kan få Thebe att sluta sig samman med oss i en enhetlig stat som föregångsexempel för hela Hellas.

Peirithous Förvisso finns det många i Thebe som gärna skulle ansluta sig till Athen i synnerhet bland de mera kunniga och bildade, men problemet är Kreon.

Theseus Den gamle knölen.

Peirithous Han håller Thebe i ett järngrepp och vägrar släppa det. Staten är försvagad genom det traumatiska inbördeskriget mellan Oidipus söner, som ju slutade illa för alla.

Theseus Staden kan aldrig hämta sig mera efter en sådan tragedi. Just därför skulle den behöva Athen som stöttepelare.

Peirithous Så sant, så sant. Men Kreon måste störtas först.

Theseus Är det sant att Polyneikes och hans vänner fortfarande tillåts ligga obegravda på slagfältet utanför murarna?

Peirithous Ett tecken på Kreons sjukdom. Han fruktar uppror fastän alla är döda. Oidipus sista barn Antigone tilläts inte ens begrava sin broder.

Theseus Jag vet. En oerhörd skandal.

Hippolyta (kommer in) En sällsam skara utanför anhåller om företräde för Athens konung.

Theseus Vad är det för en sällsam skara?

Hippolyta Svartklädda sörjande mödrar och änkor.

Theseus Skyddssökande? Vad har vållat deras ofärd?

Hippolyta De är från Thebe.

Theseus Visa genast in dem. Här, Peirithous, kommer kanske svaret på våra böner.
(*Hippolyta visar in en skara svartklädda mödrar.*)

1 Vi ber om misskund, store konung Theseus.
2 Vi kan inte få det i vårt eget land, varför vi måste vandra utomlands
3 med våra smärtsamma böner och vädjanden om förbarmande
4 över våra obegravda söners och fäders och äkta mäns lik!

Theseus (skakad) Har jag tolkat det hela rätt: ni är således mödrar till de stupade vid Thebe som allt ännu tillåts ligga obegravda?

1 Polyneikes hade lika stor rätt till kronan som Eteokles!
2 Kapaneus och de andra slogs med samma rätt som Thebes försvarare!
3 Inbördeskriget och dess olyckor var enbart Eteokles fel!
4 Vi som är här är blott ett ringa fåtal av ett otal mödrar vars söner behandlats lika illa som Hektors lik!

Theseus Ni rör mig till tårar. Men varför vill inte Kreon låta er bärga och begrava era söners lik?

1 Därför att han lider av förföljelsemani!
2 Han vill lämna liken obegravda som varnagel mot alla som vill störta honom.
3 Desto mer vill alla bara störta honom.
4 Han ser en potentiell fiende i varje medborgare i Thebe som inte hörde till Eteokles parti.

Theseus Och vad vill ni att jag skall göra åt saken?

1 Krossa Thebe!
2 Störta Kreon!
3 Fräls oss från hans förtryck!
4 Befria Thebe från dess enda fiende!

Theseus Jag skall noga överväga er vädjan, men jag tror att jag redan nu kan lova er, att ingen barnlös moder i Thebe skall få vägras begrava sina söners lik.

1 Det är allt vi ber om.
2 Ursäkta vår påträngande påflugenhets, men vi hade inget annat val.
3 Vi kunde inte tåla denna himmelskriande orättvisa.
4 Vi kräver bara vår moderliga rätt från högre instans, när Kreon vägrat oss dess rimlighet.

Theseus Era böner har blivit hörda, och min drottning Hippolyta här är själv vårt vittne. En så omfattande likskändning kan inte få fortgå ostraffat, eller hur, Peirithous?

Peirithous Jag är av samma mening. Det är en självklarhet.

Theseus Vi skall icke vika förrän Kreon är störtad. Kan det tillfredsställa er tills vidare?

1 Vår tacksamhet är utan gränser.
2 De söner vi har kvar ställer gärna upp för er.
3 Vi kan skicka en hemlig budkavle inom staden.
4 Ingen blir ledsen, men alla blir glada om Kreon avlägsnas.

Theseus Var lugna, mina damer. Vi vägrar vänta och tveka.

Scen 2. Thebe.

Artides Vad sitter vi fast i denna håla för, Palamon? Vi borde bege oss ut i världen och göra någon nytta!

Palamon Krisen är inte över ännu, Artides.

Artides Kriget är över, alla fiender är stupade eller avrättade, hela Thebe storknar av deras likstank, och ändå fruktar onkel Kreon nya uppror!

Palamon Den där affären Antigone har gått honom på nerverna.

Artides Och skall då vi behöva lida för det? Om ändå Polyneikes hade segrat! Då hade vi åtminstone sluppit Kreon!

Palamon Men nu slipper vi inte Kreon så länge han sitter kvar, och han lär sitta kvar så länge han ännu låter likstanken dominera hela Thebes landskap.

Artides Jag skulle gärna offra allt jag äger och min ställning för att komma ut härifrån.

Palamon Du kanske inte behöver. Jag har hört rykten om att en beskickning missnöjda kvinnor med obegravda söner vädjat till Athen om hjälp.

Artides Och vad svarade Athen?

Palamon Vad tror du? Kan obegravda hjältesöners mödrars böner klinga ohörda någonstans utom för Kreons öron?

Artides Du har rätt.

Kreon (inkommer plötsligt) Mina fränder, det har bekräftats. Vi har ett nytt krig att vänta, och jag kommer att behöva er hjälp.

Palamon Kan du då aldrig få nog av kriget, onkel Kreon?

Kreon Det är inte mitt fel. Det är Athen som angriper. Vad kan jag annat göra än försvara vår frihet? Fosterlandet behöver er. Ni måste ställa upp. Ingen kan undvaras i den slutgiltiga krisen. Infinn er genast i kasernen för vidare order. (*går*)

Artides Där fick vi för det.

Palamon Vårt land kallar oss, och vi kan inte säga nej.

Artides Tror du Kreon har någon chans?

Palamon Mot Theseus? Aldrig i livet. Frågan är om vi själva får överleva Kreons sista krig.

Artides Det måste vi slåss för.

Palamon Kreons sista krig?

Artides Nej, att överleva det och Kreon.

Palamon Topp, min bästa kusin! (*De fattar hjärtligt varandras händer längs armbågarna, båda med den andras hand mot sig.*)

Scen 3.

Peirithous Gratulerar till en lyckad insats, Theseus. Alla är dig i princip tacksamma.

Theseus Ändå förvånar det mig att Kreon kunde bjuda så pass starkt motstånd.

Peirithous Liksom alla tyranner var han väl organiserad.

Theseus Och han hade goda officerare, som kämpade tappert för sitt lands förlorade sak.

Peirithous Här är nu änkorna igen att tacksamt bringa dig sin hyllning.

änka 1 Var lovad, Thebes befriare!

2 Nu kan landet äntligen få frid, när dess mödrar äntligen får begrava sina söner!

3 Din insats, kung Theseus, för kvinnornas sak skall aldrig förglömmas.

4 Du har gjort dig till de rättslösa och de oskyldigt drabbades upprättare.

Theseus Ja, ja, det är bra. Begrav nu era söner, så att ni slipper likstanken mer i detta landet. – De där två generalerna, som stred som tapprest, de var väl Kreons släktingar?

Peirithous Ja, de är befryndade med kungahuset.

Theseus Vad hette de nu igen?

Peirithous Artides och Palamon.

Theseus Ja, just det. Vad skall vi göra med dem?

Peirithous Det står helt i din makt att avgöra.

Theseus Jag är rädd att vi inte kan släppa dem fria.

Peirithous Ja, de är ju nu Oidipus och Kreons enda arvtagare.

Theseus Vi måste hålla dem i fångenskap i Athen tills vidare. Sedan får vi se. Kanske de är smarta nog att rymma och gå in för att skapa helt egna liv någon annanstans.

Peirithous Det vore det bästa.

Theseus Du får stanna i Thebe för att ta hand om staden. Den behöver liksom återuppbyggas och återupprättas efter alla fasliga skandaler.

Peirithous Ack ja. Du sa det.

Theseus Kan jag lita på dig?

Peirithous Naturligtvis.

Theseus Ske alltså. Palamon och Artides blir mina personliga fångar i Athen tills vidare.

Scen 4. En trädgård utanför borgen i Athen.

Emilia Så Thebe är kväst för alltid.

Hippolyta Det är väl för mycket sagt, min syster. Theseus har bara genomfört en nödvändig operation. Kreon var en knöl som ägnade sig åt obegränsad likskändning, vilket ingen av hans medborgare i längden kunde tåla. Till slut kom de klagande hit och bad om ett nödvändigt ingrepp.

Emilia Fick Thebe behålla sin frihet?

Hippolyta I viss mån.

Emilia Men jag har hört att Theseus förde de sista arvtagarna till kadméernas ätt hit i fångenskap.

Hippolyta Det är riktigt. De sitter i borgen tillsammans.

Emilia Hur länge?

Hippolyta Det får du fråga Theseus. Det vet nog inte ens han själv. Thebe som stat är fullständigt sönderslaget genom inbördeskrigen och vanstyret, så att en helt ny administration måste upprättas, och det kan ta tid innan Thebe fungerar normalt igen.

Emilia Är då inte ordningen direkt återställd genom Kreons död?

Hippolyta Det är inte så enkelt. Alla politiska processer tar längre tid på sig än vad som är hälsosamt för någon, och vanligen blir de fullbordade alltför sent. Det är nu världens gång så som männen styr den.

Emilia Tack och lov att man inte är man. Det könet verkar bara vara till för att ständigt ta sig vatten över huvudet och begå förkrossande misstag.

Hippolyta Men vi behöver männen.

Emilia Gör vi? Klarade du dig inte bättre som fri drottning över amazonerna?

Hippolyta Du kan aldrig förlåta mig att jag gav mig åt Theseus.

Emilia Det är mänskligt för en kvinna att falla för en man, och jag vet ju hur grann och oemotståndlig Theseus var i sin unga härlighet, men jag kan aldrig förstå att du uppgav din frihet.

Hippolyta Alla relationer består av kompromisser.

Emilia Man skall aldrig behöva kompromissa bort sig själv. Då har man förlorat och gett upp.

Hippolyta Jag har det bättre som drottning av Athen än ute i vildmarken.

Emilia Men där var du din egen.

Hippolyta En dag finner du också den rätta mannen just för dig.

Emilia Aldrig i livet. Hellre dör jag.

Hippolyta Du är vackrare än jag. Hur tror du då att du någonsin i längden skulle kunna hålla stånd bättre än jag?

Emilia Kanske för att Theseus redan är upptagen. De enda andra män jag sett har varit fjollor och får, som man kunnat leda vid näsan. Om jag någonsin får en man skall han åtminstone ha en egen vilja och självständighet, karaktär och passioner.

Hippolyta Du tolererar ändå Theseus.
Emilia Han är ju min svåger.
Hippolyta Jag hade aldrig gett efter för en man om det inte hade varit för den självklart bäste i världen.
Emilia Det är det jag menar. Då är jag hellre utan.
(Scenen förskjuts upp till sidan, där Artides och Palamon ses vistas i ett bekoämt fängelse.)
Artides Allt vad vi gjorde var fel, Palamon. Hur skall vi klara oss ut ur denna olycka?
Palamon Vi har egentligen ingenting ont gjort utom stridit för vår rätt. Allt vi behöver göra är att vänta med tålamod, så blir vi nog frigivna av Theseus så småningom.
Artides Men jag står inte ut! Min själ försmäktar! Jag upplever hela mitt liv som ett enda stort misslyckande, och stannar jag här för länge hänger jag mig i lakanet!
Palamon Du måste ta det lugnt, Artides. Tukta dig. Meditera. Filosofera. Fördriv tiden med lärdom och studier. Vi blir ju ändå kungligt behandlade och får vad helst vi begär.
Artides Men mitt liv rinner ifrån mig!
Palamon Du är inte ensam.
Artides Utan dig hade jag hängt mig för länge sen.
Palamon Det är kanske ödets skickelse, att vi ska lära oss ödmjukhet och tålamod. Hittills var vi ju bara bortskämda slynglar, som tog åt sig allt vad vi ville ha utan skrupler med rätt av vår kungliga börd. Motsatsen blir kanske hälsosam. Och tänk på det gamla ordspråket, att väntar du bara tillräckligt länge får du en dag se din fiendes lik driva förbi.
Artides Jag kan inte vänta. Jag blir mer och mer desperat för varje dag. Vi har ju ingen makt längre över våra egna liv, och det är ett missförhållande!
Palamon Naturligtvis. Men vad är detta?
Artides Vad är det?
Palamon Det undrar jag också.
Artides Vad ser du?
Palamon Någonting som omedelbart ger mig någonting att leva för.
Artides Dela med dig. Är du inne i ett anfall?
Palamon Minst sagt. Jag hoppas det varar för evigt.
Artides Du är hänryckt i drömmarnas värld. Kom tillbaka! Jag behöver någon att tala med!
Palamon Jag är här men hänryckt till verkligheten. Jag trodde inte sådana drömmar fanns. Plötsligt har jag både något att leva för och att dö för.
Artides Nå, så förklara dig då!
Palamon En förunderligt vacker dam har uppenbarat sig där nere i trädgården.
Artides Vem kan det vara om inte drottningen eller någon av hennes tärnor?
Palamon Nej, det här är en annan. Hon är vackrare än drottningen.
Artides (följer Palamons blick ut för gluggen) Ja, jag ser. Nej, det är inte drottningen, men det kan vara en släkting.
Palamon Då är hon kunglig.
Artides Henne måste jag få komma ut och älska!
Palamon Jag såg henne först.
Artides Men jag älskar henne.
Palamon Det gjorde jag långt innan du såg henne.
Artides Du bara drömde och filosoferade.
Palamon Nej, jag fann mitt livs mening.
Artides Det är det jag menar. Du bara drömde och filosoferade.
Palamon Men jag fann henne först. Det kommer du inte ifrån.
Artides Hon bara måste bli min. Inte hela naturen kan stoppa mig.

Palamon Kusin, du har svurit mig fosterbrödraskap för livet. Då kan vi inte bli rivaler.

Artides Vi har redan blivit det.

Palamon Över min döda kropp!

Artides Jag säger det samma!

Palamon (*sansar sig*) Bror, det här är löjligt. Vi är inspärrade kanske på livstid som politiska fångar, och vi börjar nästan slåss om en kvinna där ute i frihet som vi inte ens känner.

Artides Du har rätt. Saken måste åtgärdas.

Palamon Hur?
(*Plötsligt rasslar det i dörren, och Peirithous visar sig med en fångvaktare.*)

Peirithous Prins Artides? Jag har lyckats utverka din frihet. Du får återvända till Thebe.

Palamon Och jag då?

Peirithous Palamon, jag pläderade minsann för er båda, men det var tuffa förhandlingar. Jag lyckades bara få ut en av er men på det stränga villkoret, att om han någonsin visade sig inom Attikas gränser skulle han vara hemfallen åt bödelssvärdet.

Artides Hårda bud.

Peirithous Det finns hopp för dig också, Palamon, men bara med tiden. Jag vet att du har bättre tålamod än din impulsiva kusin, varför det var lämpligt att han blev frigiven först.

Palamon Vi har suttit här alltför länge. Hur länge till?

Peirithous Ingen vet.

Artides Ändå tror jag du blir lyckligare än jag, Palamon, ty du får vara kvar i hennes närhet. Jag kanske aldrig mer får se henne.

Palamon Hårda bud.

Artides För oss bägge.

Peirithous Du är väntad i Thebe, Artides. Någon måste gripa tag om förvaltningen.

Artides Jag kommer. Vi ses, broder. Ingen av oss ger ju någonsin upp, och vi har nu ett gemensamt mål men med olika hinder i vägen. Få se vem som kommer först fram.

Palamon Vårt livs utmaning! Vårt livs mening, att leva för och dö för!

Peirithous Vad pratar ni om?

Artides Vi har en gemensam käresta. Problemet är att hon finns i Athen.

Peirithous Jag förstår. Ett vad.

Artides Någonting ditåt.

Palamon Farväl, Artides! Vi ses där ute i friheten!

Artides Förvisso! (*går med Peirithous. Dörren låses igen.*)

Palamon (*skyns till gluggen*) Hon är kvar! Min älskade! Ja, jag uthärdar gärna fångenskap på livstid, om bara min enda tröst blir att dagligen få vila mina ögon på din skönhet!

Hippolyta (*kommer ut till henne*) Jag hörde just att en av de kungliga fångarna har återbördats till Thebe.

Emilia Och den andra?

Hippolyta Sitter kvar. Peirithous lyckades bara få den ena fri på ytterst hårda villkor: han får aldrig visa sig i Attika.

Emilia Ett besynnerligt villkor. Man kan då misstänka, att hans avsikt är att hålla de båda kungliga kusinerna kroniskt åtskilda.

Hippolyta Vem kan förstå hur männen tänker? (*De går vidare ut tillsammans.*)

Palamon Ljuva jungfru! Att du skulle uppenbara dig för mig i mitt livs mörkaste ögonblick, just innan jag blev skild från min broder! Din skönhet och ditt ljuva behag utgör den yttersta kontrasten mot vår bottenlösa olycka! Och hur skulle vi då inte båda falla för dig och för alltid! (*sjunker tillbaka in i cellen och faller ut på sin brits*)

flickan (genom dörrgluggen) Psst, min herre!
Palamon (tror han hört fel) Vem är det?
flickan Det är jag, fångvaktarens dotter.
Palamon Då var det verkligt! (*reser sig*) Vad vill du, lilla vän?
flickan Vill ni rymma?
Palamon Om jag vill!
flickan Men vi måste vara försiktiga. Det är inte säkert ännu, men ge er till tåls.
Palamon Ni riskerar livet med att hjälpa mig rymma.
flickan Jag vet. Det är för att jag älskar er. Har ni inte märkt det?
Palamon (förlägen) Nej.
flickan Nå, nu vet ni det. Avvakta bara rätta tillfället. (*försvinner*)
Palamon Ännu en förlösande kvinnlig varelse i mitt liv, som lovar mig mer än guld och gröna skogar som medel för att ernå min älskade! Vilken saga jag har hamnat i! Och den blir bara bättre! Vänta du, Artides! Kapplöpningen har börjat! (*lägger sig med större tillförsikt bekvämare på britsen med händerna knäppta bakom huvudet.*)

Akt II scen 1.

Theseus Du gör mig nyfiken på den nya stallmästaren. Han verkar alltför god för att vara sann.
Peirithous Ja, han är verkligen ett underverk, och han kan sina saker, fastän hans hövlighet ger sken av att han är motsatsen till vad han är.
Theseus Stalldrängar brukar vara grova i käften och fula i munnen och ej sällan förolämpa vilken överhet som helst med väl tilltagen uppriktighet.
Hippolyta Den här är motsatsen. Det kan jag vittna om. Han är älskvärdheten själv.
Theseus Det är det som väcker min förundran. Vem är han? Jag hoppas vi inte har fått en gud in i stallet.
Emilia Han är fullständigt normal som dödlig människa, det kan jag försäkra er om, men han är verkligen ovanligt mjuk och undfallande för att vara stalledräng.
Peirithous Pröva honom själv, Theseus. Även du kommer att finna behag i honom.
Theseus För all del. Hämta hit honom. (*En tjänare skickas ut.*) Hur fick ni tag på underverket?
Peirithous Han infann sig alldeles själv och ansökte om vilken tjänst som helst. Dina ständigt flera hästar behöver ständigt nya stalledrängar.
Theseus Och han är inte någon utsänd spion från Thebe med uppdrag att lönnmörda mig?
Peirithous (skrattar) Nu låter du precis som Kreon. Kreon är död. Låt honom vara död.
Hippolyta Här är han.
Artides (i simpel förklädnad) Ni önskade min närvaro.
Theseus Jag ville bara se på dig. Varifrån är du?
Artides Peloponnesos, Sparta.
Theseus Därför är du en så kunnig hästkarl. Du har haft med hästar att göra hela ditt liv.
Artides Ja.
Theseus Hos vem har du tjänat?
Artides Kungen av Sparta.
Theseus Naturligtvis. Därför är du så förtrogen med kungliga seder. Vi ville bara uttrycka vår uppskattning.
Artides Tack, kung Theseus.
Theseus Är det något du önskar?
Artides Bara att få fortsätta tjäna er och ert hov.

Theseus Inga problem. Inget annat?
Artides Nej.
Theseus Då så. Du kan gå. *(en fångvaktare kommer in)* Vad gör du här, din bödelsdräng?
fångvaktaren Ursäkta mig, gode herr Theseus, men det var bäst att komma till er direkt och berätta att en fånge har rymt.
Theseus (strängt) Rymmer det inte fångar stup i kvarten från ditt så dåligt övervakade fängelse?
fångvaktaren Jo.
Theseus Och du var förstås inte nykter när det hände.
fångvaktaren Det är inte det värsta. Jag är rädd att det var min egen dotter som släppte ut honom.
Theseus Är det inte hon som alltid blir kär i dina olyckliga fångar och tubbas av dem till att släppa ut dem?
fångvaktaren Jo, men det här var inte vilken fånge som helst.
Theseus Vem var det då?
fångvaktaren Självaste den kunglige fången från Thebe den högvälborne palamon.
Theseus Det var synd det. Han och din dotter hade kunnat bespara sig besväret, för jag hade ändå befriat honom endera dagen. Nå, hänt är hänt. Bevaka din dotter bättre i fortsättningen, och låt henne inte flirta med dina fångar.
fångvaktaren Ack, jag kan aldrig bevaka henne bakom min rygg.
Theseus Därför att du alltid super, din stackare. Nå, återgå till jobbet.
fångvaktaren Jag tyckte det var bäst att ni skulle veta det direkt, kung Theseus.
Theseus Så, nu vet jag det. Ingen skada skedd. Gå, din stackare, tillbaka till din oregerliga dotter och flaska.
fångvaktaren Tack, herre. *(går)*
Hippolyta Honom hade du ändå hållit inspärrad alldeles för länge.
Theseus Tack, jag vet.
Emilia Fångar är bara extra bördor till besvär, och särskilt om de är politiska.
Theseus Jag håller med dig.
Peirithous Han flyr säkert tillbaka till Thebe. Jag beger mig dit och ser om det blir några konsekvenser.
Theseus Gör det, Peirithous. Jag följer för resten med dig. Jag kan behöva en bensträckare.
Hippolyta Kom, Emilia. Låt männen bekymra sig om sina politiska misstag.
(Alla går utom Artides.)
Artides Palamon på fri fot! Vad betyder det? Ingenting! Det enda som betyder något är att jag får fortsätta vara i solen av Emilias strålgans. Så länge jag bara får fortsätta njuta av det lilla hoppet, så länge är min lycka fullkomlig även som simpel stalleddräng, jag begär inget mer. Ty inget mer betyder någonting. Nu ut i skogen att binda kransar åt min älskade!

Scen 2. I skogen.

Palamon Vart flyr jag? Ut i naturen, ut till friheten, ut till kärleken, det spelar ingen roll vart, ty min kärlek omfattar hela världen! Jag är hemma överallt, även i den ensligaste vildmark, ty min kärlek omfattar alla utan reservationer... Men håll. Jag tycks ha en annan tramsare till kollega här ute i villande skogen.

(kommer fram till en glänta, där Artides fjollar sig framför ett altare)

Artides Min enda gudomliga är du, min älskade, och snart är du min! Mottag mina offer i form av alla skogens vackraste blommor i obegränsad mångfald!
(övergjuter altaret med blommor)

Palamon Det är min egen kusin! Utklädd till lakej! Vad håller han på med!

Artides Ingen misstänker något! Tänk att jag har lurat hela hovet! Jag har dagligen till och med fått kunna vara min älskade närmare än den stackars Palamon i finkan! Jag kan älska henne i frihet och nästan få röra vid hennes klänningsfäll, medan den stackarn sitter inlåst och knappast ens får se henne utom genom sporadiska skymtar genom galler! Men nu är han fri han också, så det gäller att snabba på innan man blir upptäckt!

Palamon Han har förklätt sig och tagit tjänst hos kungen, den boven! Men hon kan aldrig bli någon annans än min! (*framträder*) Hör du det, din spetsbov och ärkeförrädare? Hon är min! Jag såg henne först!

Artides Palamon! Naturligtvis måste just du komma här förbi och störa mig! Hur vid Pan hittade du hit?

Palamon Jag har just rymt ur fängelset.

Artides Ja, jag hörde det, men varför måste du då hitta just hit till mitt hemliga heligaste blomsteraltare!

Palamon Någon gud måste ha fört mig hit. Jag har ingen annan förklaring.

Artides Skyll på såpa! Du stör min gudstjänst!

Palamon Det är meningen!

Artides Muckar du gräl?

Palamon Om jag gör!

Artides Ska vi göra upp med en gång?

Palamon Gärna det!

Artides Må bäste man vinna! (*drar sitt svärd*)

Palamon Just det! Och må sämste man förlora! Det är du det!

Artides Till saken!

Palamon Kom an bara!

Artides Hur trodde du att du någonsin skulle få henne, din kåkfarare?

Palamon Och du kom för sent från början! Hon var min innan du hade sett henne!

Artides Men jag älskar henne mest! Det smäller högre!

Palamon Bevisa det! Förförsväret är bevisad!

Artides Du kan inte bevisa att jag inte älskar henne mest!

Palamon Det har ingenting med saken att göra!

Artides Det har den visst!

Palamon Nej!

Artides Jo!

Palamon Nej!

Artides Jo!

Palamon Så här kan vi hålla på i årtal.

Artides Det var du som började!

Palamon Nej, det var jag som såg henne först!

Artides Det är ju det jag säger! Det var du som började!

Palamon Inte bråket! Det började du!

Artides Jag älskar henne!

Palamon Hon älskar inte dig!

Artides Hur vet du det?

Palamon Därför att det är jag som älskar henne!

Artides Vad barnslig du är!

Palamon Du då, din naiva sopprot!

Artides Sopprot kan du vara själv!

(*De fortsätter att okväda varandra till förbannelse utan att komma till saken. Theseus med Peirithous kommer förbi.*)

Theseus Håll, Peirithous! Vad är detta?

Peirithous Två rivaler som försöker göra upp.

Theseus Men det är inte vilka rivaler som helst.
Peirithous Du milde! Det är ju Artides! I min stalleträngs kläder!
Theseus Han har dragit oss vid näsan! Och den andre är ingen annan än flyktingen Palamon!
Peirithous Båda har förverkat sina liv!
Theseus Skall vi låta dem mörda varandra?
Peirithous Aldrig i livet! Det vore ojuste!
Theseus Just det! (*träder fram*) Mina herrar, ni tycks bråka om en kvinna.
Palamon (*ser inte först vem det är*) Och vad har ni med saken att göra?
Artides Idiot, ser du inte att det är kung Theseus?
Palamon Oj då!
Peirithous Ni har båda påträffats in flagrancia inom attiskt område. Förstår ni vad det betyder?
Palamon Vi slipper döda varandra, Artides. De dödar oss i stället.
Theseus Sakta i backarna. Vem är damen ni bråkar om?
Palamon (*till Artides*) Vågar vi avslöja det?
Artides Vi kommer inte undan längre, kusin. – Det är er egen drottningens egen kusin, den oöverträffbara Emilia.
Theseus Emilia!
Peirithous (*försöker vara barsk*) Vilken fräckhet!
Theseus Vänta litet, Peirithous. De är båda faktiskt värdiga henne. De är ju båda kungliga.
Peirithous Du har rätt. Det tänkte jag inte på.
Palamon Problemet är att vi är två.
Theseus Och ni är övertydligt inställda på att göra upp om saken. Nåväl, mina herrar, låt oss göra det bästa av saken och göra det på kungligt vis. Ni är båda välkomna till Athen att kämpa ärligt och hederligt om saken, och vinnaren får min svägerska. Duger det som förmånserbjudande?
Palamon Vi tackar för den kungliga äran.
Artides Men vad innebär det rent praktiskt? Envig på liv och död? Inför publik?
Theseus Publiken kan vi inte undvara vid ett så kungligt tillfälle. Emilia är ju faktiskt Hellas mest åtrådda jungfru, och ni är Hellas två hetaste konungsämnen. Desto viktigare är det att er uppgörelse går fullständigt hederligt till och blir kunglig.
Peirithous (*försiktigt*) Vad har du i sinnet?
Theseus Den enklaste tänkbara lösning. Emilia får välja.
(Alla blir paffa.)

Tycker ni inte att hon borde få ha ett ord med i laget? Det är ju ändå henne det gäller.

Palamon (*stoiskt*) Det är rättvist.

Artides Vi underställer oss den kungliga skiljedomen.

Peirithous Ett problem: vad händer om Emilia inte kan välja?

Theseus Vi får väl fråga henne först. Vi har inte det problemet ännu. – Ni har precis lika stora chanser, mina herrar. Ingen av er har umgåtts med henne intimt, och ingen av er har kunnat uppvakta henne. Hon känner inte någon av er utom till ryktet och namnet – hon vet att ni slogdes för Thebe och blev tillfångatagna, och det var faktiskt hon som först av alla yrkade på er befrielse. Hon vet vilka ni är, men hon känner er inte.

Palamon Hon känner Artides, som falskeligen uppträtt som hennes stallknekt!

Theseus Hon visste aldrig vem han var och han höll sig konsekvent på tillbörligt avstånd, eller hur?

Artides Ja. Jag vågade inte ens snudda vid henne, ty om jag blev ertappad som den jag var skulle mitt liv vara förverkat.

Theseus Han riskerade alltså sitt liv bara för att få vara nära henne, och du, Palamon, riskerade ditt liv genom den oförvägna rymningen. Nu har ni båda åkt fast, och enligt lagen är ni båda dödens. Alltså: lyd min vilja eller dö!

Artides Vi måste, Palamon.

Palamon Vi har inget val.

Theseus Gott, mina herrar. Följ då med oss som våra hedersgäster i egenskap av furstliga friare till min vackra svägerska. I detta mål är den högsta lagen och domen kvinnans.

Palamon Vi underordnar oss.

Artides Helhjärtat.

Theseus Gott. Så fick vi äntligen slut på er larviga dispyt. Nu ska det bli allvar.
(*Alla fyra ut tillsammans, tillbaka mot Athen.*)

Akt III scen 1. Emilia vid Artemis altare.

Hon är vitklädd med sitt mycket långa blonda hår utslaget.

Emilia O jungfrugudinna av frihet och stoltaste renlevnad, jag åkallar dig som en jungfru i trångmål, som överheten och övermakten vill tvinga till äktenskap, men jag är varken villig eller kan säga nej, ty de båda männen jag måste välja mellan är de främsta i vårt rike, oemotståndliga kungliga prinsar båda två och mönster av duglighet och skönhet – ingen av dem har det ringaste fel att uppvisa, men bara förtjänster. Jag vänder mig därför till er, ni tre framstående jungfrugudinnor, Artemis, Athena och Hestia, och åkallar er till min hjälp att klara av denna hopplösa situation. Jag ville aldrig gifta mig, jag bad aldrig om någon friare, och ändå har de alltid ansatt mig i hundratal, kanske just för mitt sexuella ointresses skull. Jag har ingenting emot kärleken, men jag kan aldrig favorisera en enda man därmed. Jag avsvärjer mig därför alla ni mera promiskuösa gudinnor, som Afrodite, Hera och till och med den moderliga Demeter, då jag bara kan se sex som en förnedring och begränsande fälla och fiende till min frihet och oberoende kärlek till allt och alla. Låt mig få förbli jungfru, gudinnor, och fri och oberoende som sådan, men låt mig slippa göra min familj och mina friare besvikna. – Så, nu kan jag möta hovet och den krävande familjen.

Scen 2.

Peirithous Vem tror ni hon väljer? Ärligt talat skulle jag inte kunna välja själv.

Hippolyta Du slipper, Peirithous. Du är ju man.

Theseus Hon står inför ett omöjligt val. Båda är lika kungliga, båda är lika granna, och båda är lika dugliga.

Hippolyta Vad händer om hon vägrar välja någon? Väljer hon den ena, så väljer hon bort den andra, och det tror jag inte hon gör.

Theseus Hon måste välja någon, eller vi måste skicka båda ut i permanent landsförvisning.

Peirithous Här kommer hon.

Hippolyta Nå, min syster, har du kommit fram till ett beslut?

Emilia Jag vill gärna diskutera saken.

Peirithous Det börjar bra.

Theseus Jag sade just, att ditt enda val är antingen den ena, eller att båda måste drivas ut i permanent landsflykt.

Emilia Vem kan säga nej till en älskare? Vem kan säga nej till kärleken? Inte ens den mest förtorkade av gamla jungfrur skulle inte tinas upp av en enda liten

kärleksglimt. Och här har ni nu ställt mig inför ett omöjligt val, och jag har inte ens fått chansen att lära känna någon av dem. Vad är det för ett sätt? Ni är de sämsta tänkbara kopplare, som vill påtvinga mig en tvångsvald kärlek utan att jag ens fått lov att identifiera kandidaterna!

Theseus Det är deras fel. De är så påstridiga, att hade vi låtit dem hållas hade de gjort slut på varandra, och ditt val hade blivit lättare. Nu är det som det är, och jag kan bara beklaga den bekymmersamma situationen.

Emilia Kan ingen av dem fås till att avstå från kärleken? Det skulle göra det lättare för mig. De är ju kusiner, de älskar ju varandra, de har ju levt hela livet tillsammans som fosterbröder.

Theseus Och om en av dem skulle uppoffra sig för den andra, vem skulle du välja då?

Emilia Naturligtvis den självuppoffrande parten, för han skulle älska mest.

Theseus Bra, låt oss pröva dem! Låt oss ta in dem!

Låt de ädla kungliga ättlingarna av Thebe, Artides och Palamon, föras in hit!

(Tjänare blir aktiva.)

Peirithous (försiktigt) Och om båda insisterar på att uppoffra sig för den andra?

Theseus Det problemet har vi inte ännu.

Hippolyta Här är de.

Artides Ni behagade kalla oss.

Palamon Vi är redo för vår slutgiltiga dom.

Artides Vi lovar att lyda Emilia.

Palamon Den fagraste och värdaste av alla jungfrur.

Theseus (ser på Emilia) För att göra det lättare för dig, Emilia, ber jag att få föra din talan. Rätta mig om jag har fel. Emilia, mina kära svågerkandidater, har vägrat att välja någon av er, då ni är båda lika värdiga, och hon därför omöjligt kan välja bort den ena för den andra. Det innebär, att vi måste lysa er båda i permanent exil från Attika med dödsstraff som vite om exilen brytes. Om däremot någon av er frivilligt skulle avstå henne åt den andra kan problemet lösas.

Artides Hur? Vem väljer hon i så fall?

Palamon Artides, jag avstår henne åt dig. Jag älskar hellre er båda än förlorar någon av er. På så vis kan jag i alla fall på något sätt behålla bådas er kärlek.

Artides Det säger du bara för att du tror att hon då ska välja dig. I så fall avstår jag henne också.

Palamon Jag var först!

Artides Jag avstår henne lika mycket som du!

Palamon Du betar dig ojuste som vanligt!

Artides Det var du som började!

Palamon Min föresats var ärlig!

Artides Min var ännu ärligare!

Theseus Skilj dem åt! Det här går inte! Mina vänner, ska ni hålla på så här ser jag ingen annan råd än sända er båda i permanent landsflykt.

Emilia Det behövs inte, svåger. Palamon har rätt. Jag har förstått, att han var den första av kusinerna som blev kär i mig, och när han nu också var först att villigt avstå från mig såg jag på hans ögon att det var en ärlig kärlek. Jag väljer honom.

Hippolyta och Peirithous Hurra!

Emilia Men på ett villkor. Jag vill inte att Palamon och Artides skall bli fiender för min skull, och jag vill inte att någon av dem någonsin skall ha anledning att känna fruktan eller agg för den andre. Därför föreslår jag följande. Jag gifter mig med Palamon, men även Artides skall ha tillträde till min säng då och då, men bara när jag själv önskar det. Kan du godta det villkoret, Palamon?

Theseus (till Hippolyta) Din syster upphör då aldrig att slå mig med häpnad. Ingen var envisare som jungfru än hon, och nu vill hon direkt bli fleras brud.

Peirithous Vad säger lagen om tvegifte?

Emilia Kärleken står över lagen. Palamon äger att svara. Jag har ställt mitt villkor. Ordet är nu hos honom.

Palamon (faller på knä) Du lyckliggör mig mer än vad jag förtjänar och långt mer än jag någonsin önskat mig. Ditt generösa förslag mottages med enbart tacksamhet. Jag välkomnar min kusin in i mitt äktenskap, på det villkor Emilia har presenterat, då jag ju då får behålla honom i min närhet som min ende älskade kusin.

Emilia Då är ordet ditt, Artides.

Artides (faller också på knä) En sådan sällhet hade jag aldrig vågat drömma om. Jag omfamnar er båda, Palamon och Emilia, då ditt kloka domslut faktiskt innebär en möjlighet för oss alla tre att få älska och förbli älskade av varandra. (*Reser sig, även Palamon reser sig, omfamnar Emilia, och bjuder famnen åt Artides, så att alla tre omfamnar varandra.*)

Peirithous (till Theseus) Men vem blir i så fall far till eventuella barn?

Theseus Vi har inte det problemet ännu, Peirithous, och hittills har ju faktiskt alla olösliga problem kunnat lösas.

Hippolyta Detta gläder mig ofantligt, och jag ber att få bli den som rustar till bröllopfest. Ingen blodspillan och ingen landsförvisning har behövt äga rum, Emilia har sluppit bedrövelsen att behöva säga nej till någon, och kusinerna är försonade. Kan det bli bättre? Det här har du skött alldeles fantastiskt bra, Emilia! (*omfamnar henne*)

Emilia Tack, syster, men det var bara en improvisation. För en timme sedan bad jag jungfrugudinnorna Hestia, Artemis och Athena om att få förbli jungfru till varje pris.

Hippolyta Inte ens den möjligheten är utesluten. Du är bruden, och du bestämmer!

Theseus Låt oss nu fira denna överväldigande och överraskande försoning med en övlig och hejdundrande bankett! Vad sägs om det?

alla Hurra!

Theseus Bra! Låt oss genast gå till festen!

(*Alla ut, Emilia mellan Palamon och Artides med sina armar i deras, och Hippolyta mellan Theseus och Peirithous med sina armar i deras. De tjänare som är närvarande applåderar.*)

Slut.

(Dharamsala 24.10.2009)